

Romantisk miðøld

**Jógvan
Isaksen
ummælir**

Harold R. Foster: Valiant Prinsur. Fyrstu ævintýrin og Syngjandi Svørðið. Umsett fyrra bindið úr enskum hefur Sonne Smith. Seinna bindið er týtt av Niels Jákupi Thomsen. Føroya Lærafelag 1988. Hvert bindið er 48 síður.

Øll lesa teknisögur. Ella næstan øll. Fert tú inn í ein fimta klassa, kanst tú rokna við, at 20 av 25 børnum lesa teknisögur fleiri ferðir um vikuna. 3 av 25 bert nakrar ferðir um mánaðin, meðan tey seinastu tvey næstan aldrin lesa teknisögur. Tann aldursbólkur, sum lesur mest av teknisögum, er hann millum 9 og 12 ár, meðan vaksni ikki takast nógv við hendan miðilin. Ein grundin er tann, at tað aðrenn 1970 ikki vóru so nógvar teknisögur til, og vaksni flest eru ikki von við tær á sama hátt sum børn nú á døgum. Fyrr varð eisini í heilum júkað niður í fólk, at teknisögur vóru skaðligar. Jú minni tú las av tí, jú betri.

Gentur og dreingir lesa heldur ikki tað sama. Gentur lesa meira av bókum enn dreingir, meðan dreingir lesa meira av teknisögum. Størstur munur er tó á, hvat tað er fyri teknisögur, tæ bði kynini lesa. Dreingir lesa meira av krigsögum og søgum um hetjur við yvirnátturligum kreftum; sum tær amerikonsku Superman og Batman. Gentur lesa meira av romantikkögum og so í rúgvuvis av vikubløgum.

Onkur vil helst halda, at tað er á tann hátt, at lesa børn teknisögur, so lesa tey ikki bókur og øvugt. Men aloftast er tað so, at um børn lesa nógvar teknisögur og siggja nógvar filmar, so lesa tey eisini nógvar bókur. Meðan tey, sum lesa lítið av teknisögum og siggja fáar filmir eisini lesa lítið av bókum. Afturfyri spæla tey meira.

Øll lesa teknisögur, og so er eisini í Føroyum, men nýstaðni koma tær á føroyskum. Nú, seinast, tvey tey fyrstu bindini av Valiant Prinsi. Sum bak-perman sigur frá, so er Valiant Prinsur gitin teknisøga og hartil millum tær eldru. Tann fyrsta søgan stavar frá 1937, og trádurin er ongantíð sleptur, hóast fadurin at røðini, Harold R. Foster, sjálvur gavst at tekna hana í sjeytiárunum. Foster doyði í 1982.

Tað «realistiska» slagði av teknisögum, sum Valiant Prinsur hoyrir til, komu upp í Ameriku í tritárunum. Tað vóru krepputiðir, og mong upplivdu veruleikan sum overuligan, og tá er brúk fyri at strika tað veruleikanæra undir. Filmurin, sum í hesum árum gjørdi stórt lop framá, átti eisini stóran lut í hesum slagnum av teknisögum. Tær eftirgjørdi, í tann mun tað var gjørligt, hendingarnar á lær-tíðum.

Karmurin um ævintýrin hjá Valiant Prinsi er úr frásagnirnar um Arthur Kong

Tey standa í tveimum røðum, hvor yvir av øðrum — og biða, til Arthur kongur gevur boð.

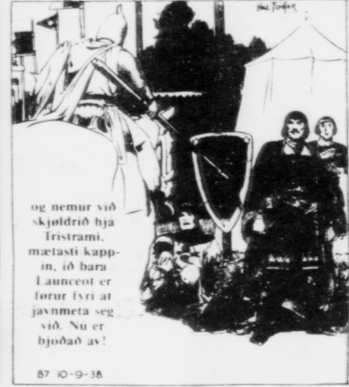
Hesir riddarar kunnu bjóða tí av, teimum lystir — og øll verða óvfarin, tá ið hvíli riddarin fer yvir til royndu riddararnar.

Jorðin skelvir, og hestahøgvarnir duna sum torðan, tá ið teir besta saman fyrstu ferð.

Hesir riddarar kunnu bjóða tí av, teimum lystir — og øll verða óvfarin, tá ið hvíli riddarin fer yvir til royndu riddararnar.

og nemur við skjoldrið hjá Tristrami, mestasti kappin, ið bara Launceot er torur fyri at javnmeta seg við. Nu er bjóðað av!

87 10-9-18

og riddararnar av tí Runda Borðinum. Tann romantiski Arthur Kongur stendur helst onkursvegna á søguligari grund. Tað tykist, sum hann hevur verið stríðshøvdingi í Bretlandi í antin fimtu ella sættu öld. Tann fyrsta skrivliga umrøðan av Arthuri er frá endanum av áttíndi öld, men síðani kemur hann javnan fyri í enskari søgu og søgn. Í miðjari tólvtu öld siga fleiri frá søgnini um Arthur Kong, og tað er í hesum tíðarskeiðinum, at ymisk fóst fyrbrigdi verða fest á blað: Runda Borðið, gandasvørðið Excalibur, drottning Guinevere, gandakallurin Merlin og nógvar annað. Arthur gerst tann romantiska hetjan, og tær komandi öldirnar yður tað við bókum um Arthur Kong og riddararnar um Runda Borðið og teirra bardaga móti øndum kreftum.

Tað er inn í hendan romantiska ævintyrheim, at Foster setur Valiant Prins, sonur tann útlagna kongin av Thule. Men tó at søgugongdin er fullkomiliga íspunnin, so eru klæðir, vápni, búnyttur, síðir o.a. eftirgjørt 11.-12. öld so neyvt sum til ber. Av søgumonnnum hevur Harold P. Foster verið so høgt í metum, at Valiant Prinsur í summum skúlum í USA verður brúktur í søguundirvisingini. Myndirnar eru hartil meistaraliga teknaðar.

Valiant Prinsur er ein av teimum fáum teknisögum, har persónarnir eldast. Vit fylgja Valiant Prinsi, frá hann er smádrongur og gjøgnum uppvøksturinn — tó at hesin skjótt er av — og í teimum seinnu søgunum er sonur Valiant høvuðspersónur.

Gevið børnum tykkara bøkurnar um Valiant Prins í gávu, og lesið tær síðani sjálvi.

Jógvan Isaksen

KFUK

Várgleði byrjar fundirnar aftur í dag kl. 16.00.

Tittlingaliðini mæta mikudagin kl. 16.30 og vit taka móti tilmeldan (aldur 7—10 ár).

SJÓNVARP

Týsdagur 23.

19.20 Tiðindi fyri deyv
19.30 Teknifilmur
20.00 Dagur og vika
20.30 Náttin fyri brúð-
leypni s/h am.
filmur
22.20 Vísindi
23.20 Liðugt

ÚTVARP

Týsdagur 23.

09.30 Grát, mitt elskaða
land 18. partur
11.01 Normagestur 3.
partur
19.00 Barnaútlit
19.30 Úr plátusavnum

Mikudagur 24.

09.30 Barnaútlit
11.01 Kvøðuljómar til
sjófólkið
19.00 Miðvikan
19.30 Løg mæð dæmar

ALT INNAN:

VATN, HITA,
VENTILASJÓN,
SANITET, TILBOD,
SMÆRRI OG
STØRRI
UMVÆLINGAR.

V.V.S. TEKNIK

v/ HEINA LASSEN,
TRADABREKKA 21,
100 TÓRSHAVN
TLF. 14958-14624

Filmstøðugl

— er óheft áhugaslagur
fyri øll filmshugaði.
Sýningar felagsins
eru annanhvønn
sunnudag kl. 16.00 í
Sjónleikarhúsinum.

Filmstøðugl av-
greiðir flest allar
spurningar viðvíkj-
andi filmi. Tænastan
er almennt og ókeypis
á tlf. 11182 eftir van-
liga arbeiðstíð, ella
um postadr. postboks
2118, Tórshavn.

(Skuldi onkur havt
áhuga, er vitjanaradr.
Futalag 43, Tórshavn).